

Vím, že jsi evropská měna, ale slyšela jsi někdy o starých platidlech v českých zemích?

Trochu ano, ale ráda se dozvím víc. Jaké byly první peníze u vás?

Úplně první platidla u nás byly denáry. Byly to stříbrné mince, které se začaly razit už v 10. století za vlády knížete Boleslava I.

Stříbrné mince? To muselo být cenné! A co pak?

Později, ve 14. století, přišel slavný pražský groš. Razil ho král Václav II. a byl tak kvalitní, že se používal i v okolních zemích. V 16. století byly groše nahrazeny toлары, které mimo jiné daly název i americkému dolaru. V 19. století se platilo nejprve zlatými a ty nahradila rakousko-uherská koruna.

Denár Vratislava II.

Česká koruna

Pražský groš

Rakousko-uherský zlatý

Jáchymovský tolar

Rakousko-uherská koruna

Československá koruna

Doplň vhodné slovo, vysvětli přísloví a uveď příklad:

Komu se nelení, tomu se _____.

ÚKOL 3. Přiřaď, jaké prvky jsou znázorněny, na kterých bankovkách.

100	2 svislé pruhy
200	1 vodorovný pruh
500	1 svislý pruh
1 000	2 vodorovné pruhy
2 000	3 vodorovné pruhy
5 000	3 svislé pruhy

ÚKOL 4. Důvod – účel proč, popřípadě pro koho jsou tyto prvky určeny?

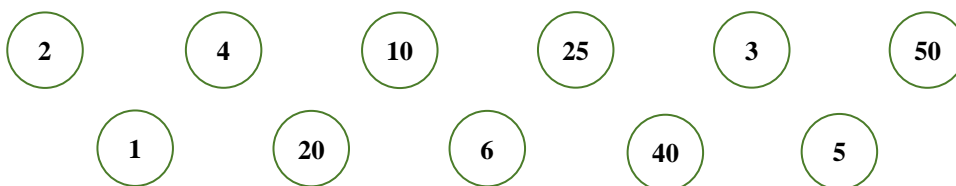

ÚKOL 5. Jaké druhy mincí v České republice máme? Vybarvi ty, které existují.

ÚKOL 6. Přiřaď k následujícím bankovkám barvu a vybarvi je.

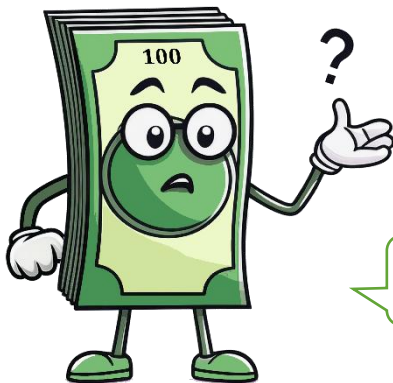
Euro! Víš, jak a proč vlastně vznikla Evropská unie?

Takže šlo hlavně o mír a spolupráci?

Evropská unie vznikla proto, aby se evropské státy spojily a spolupracovaly. Po druhé světové válce chtěly země zabránit dalším konfliktům a zlepšit obchod mezi sebou.

Ano! Základ EU položilo v roce 1951 Evropské společenství uhlí a oceli. Šest zemí - Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko a Spolková republika Německo - se dohodlo, že budou společně kontrolovat výrobu surovin důležitých pro válku.

A kdy se z toho stala Evropská unie?

A co všechno EU dělá?

V roce 1993, kdy byla podepsána Maastrichtská smlouva. Ta vytvořila Evropskou unii, jak ji známe dnes.

Pomáhá zemím spolupracovat v obchodu, ochraně životního prostředí, vědě i cestování. Díky EU mohou lidé snadno pracovat nebo studovat v jiných evropských státech.

Doplň vhodné slovo, vysvětli přísloví a uveď příklad:

Mladí ležáci, staří _____.

2. ROZMĚŇOVÁNÍ, PŘEVODY A POZNÁVÁNÍ CIZÍ MĚNY

Směna peněz, převody a používání cizích měn patří k běžné součásti našeho života. Hodnota bankovky nemusí vždy odpovídat tomu, co si za ni lze koupit. Stačí překročit hranice a desetikoruna už nic neznamená. Přichází na řadu směna, výměna, přepočítání. Zní to složitě, ale ve skutečnosti jde o každodenní dovednost, ať už si měníš stokorunu na drobné v automatu, nebo plánuješ, kolik eur potřebuješ na nákup v zahraničí. Měny světa jsou jako klíče, každá pasuje někam jinam, ale všechny otevírají dveře k obchodu a cestování. Umět se v nich vyznat znamená nebýt ztracený v cizině ani v přepočtech. Možná tě překvapí, že některé státy mají stejnou měnu, ale s úplně jinou hodnotou.

ÚKOL 1. Na jaké bankovky můžeš rozměnit 1 000 Kč? Uveď šest příkladů.

- a. _____
- b. _____
- c. _____
- d. _____
- e. _____
- f. _____

ÚKOL 2. Nákup stál 882 Kč. Jakými bankovkami a mincemi bys zaplatil, abys použil co nejmenší možný počet mincí a bankovek? Pokračuj s dalšími částkami.

882 Kč _____

1 360 Kč _____

2 643 Kč _____

8 470 Kč _____

15 895 Kč _____

ÚKOL 3. Přiřaď měnové jednotky k uvedeným státům.

Koruna česká je měnovou jednotkou jakého státu? _____

Euro je měnovou jednotkou jakého státu? _____

Dolar je měnovou jednotkou jakého státu? _____

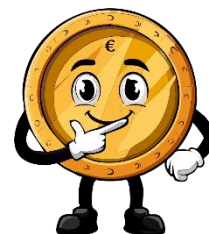
Libra je měnovou jednotkou jakého státu? _____

Všimlo sis, že nás lidé používají čím dál méně?

No jo, pořád jen platí kartami a mobily. Kde se ty karty vzaly?

Představ si, že v roce 1950 si jeden Američan zapomněl peníze v restauraci. A tak ho napadlo vytvořit první platební kartu - Diners Club!

Aha! A pak přišly i bankovní karty?

Ano! Banky začaly vydávat kreditní a debetní karty. Kreditní umožňuje půjčit si peníze, debetní strhává peníze rovnou z účtu.

To ne. Hotovost se pořád hodí, třeba když nejde elektřina nebo v malých obchodech.

A dnes už lidé platí i mobilem! Myslíš, že nás, bankovky a mince, úplně přestanou používat?

Takže karty jsou moderní, ale my jsme pořád užitečné!

Jistě že! Každý způsob placení má své výhody.

Doplň vhodné slovo, vysvětli přísloví a uveď příklad:

Nekupuj zajíce v _____.

ÚKOL 2. Jaké znáš druhy účtů.

- a. _____
b. _____
c. _____

ÚKOL 3. Přiřaď správný název ke každému popisku. Osoba, která .....

si půjčuje peníze, se nazývá	bankéř
půjčuje peníze, se nazývá	investor
peníze investuje, se nazývá	věřitel
se za vás zaručí, se nazývá	dlužník
může zabavit majetek, se nazývá	exekutor
pracuje v bance, komunikuje s klienty a zajišťuje jejich potřeby, se nazývá	ručitel

ÚKOL 4. Napiš svými slovy.

Co je to bankovní účet a k čemu slouží? _____

_____

Co je to zůstatek na účtu? _____

_____

Co je to kód banky? _____

_____

Co je to bankomat, k čemu slouží? _____

_____

_____

Co je to kreditní karta, k čemu slouží? _____

_____

_____

Co je to PIN, k čemu slouží? Kdy se zadává? _____

_____

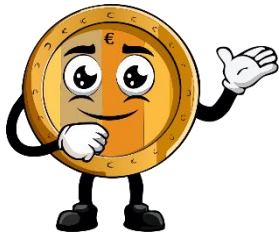
Vypiš vše, co považuješ při nakupování za nebezpečné. _____

_____

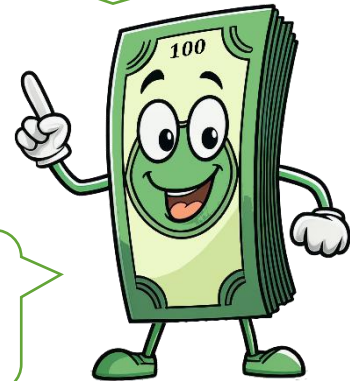
_____

Jaký je podle tebe nejlepší způsob, jak si uchovat hodnotu peněz?

Jedním z nejlepších uchovatelů je zlato. Je vzácné, odolné a přes kolísání ceny dlouhodobě chrání hodnotu před inflací a nejistotou.

Takže ho lidé kupují hlavně během krizí?

Ano! Když inflace snižuje hodnotu peněz, zlato si ji většinou udrží.

A proč právě zlato?

Protože se nemůže „natisknout“ jako peníze. Jeho omezené zásoby mu dávají stabilitu.

Má tedy smysl mít část úspor ve zlatě?

Rozhodně. Ale je důležité rozložit úspory - zlato je jen jedna z možností.

Doplň vhodné slovo, vysvětli přísloví a uveď příklad:

Není důležité v _____, ale z _____.

9. UCHOVÁNÍ HODNOTY PENĚŽ

Peníze není nutné hned utratit. Pokud se s nimi zachází rozumně, může být jejich hodnota uchována i do budoucna. Inlace snižuje hodnotu peněz, kvůli čemuž se za ně postupem času koupí méně. Proto se vyplatí peníze spořit, investovat nebo je využít na něco, co má trvalou hodnotu. Každá možnost má svá pravidla i možná rizika, proto je důležité o nich přemýšlet. Kdo peníze jen nechá ležet, může o část jejich hodnoty postupně přijít. Hodnota může být zachována pouze tehdy, pokud je s penězi zacházeno s rozvahou.

ÚKOL 1. Důležité pojmy: Zhodnocení, uchování, investice, inflace.

Co časem ztrácí hodnotu: _____

Co časem nabývá na hodnotě: _____

Investice

Do čeho je dobré investovat? Napiš příklad dobré a špatné investice.

Dobrá: _____

Špatná: _____

Co je to inflace a je možné nad ní vyvrát?

Inflace je _____

Jaká je aktuální míra inflace? _____

Můžeme se bránit tím, že _____

ÚKOL 2. Podtrhni, co si myslíš, že by byla dobrá investice a proč.

Zlato, stříbro, koupě nemovitosti, pronájem, akcie, dluhopisy, kryptoaktiva, termínovaný vklad, spořicí účet.

Diskutuj se spolužáky, co který pojem znamená, co je podle tvého názoru riziko, proč a naopak.

Co je to riziko při obchodování, při investování? _____

Dá se riziko zmírnit, zcela odstranit, nebo s ním nic nelze dělat? _____